

SUOMEN KISSALIITTO

KISSANOMISTAJAN OPAS

Liity ROYAL CANIN® Friends -jäseneksi

- anna pennun elämälle paras mahdollinen alku

Mitä saat jäsenenä?

ROYAL CANIN Friendsin jäsenenä saat pääsyn ainutlaatuihin yhteisöömme! Uutiskirjeessämme on tarjouksia, kilpailuja ja henkilökohtaisia neuvoja kissasi terveydestä ja hyvinvoinnista - perustuen rotuun, ikään ja muihin ainutlaatuisiin tarpeisiin.

Skannaa tai siirry
osoitteeseen www.royalcanin.com/fi/about-us/royal-canin-friends

TARJOUKSIA

Ainoastaan jäsenille
suunnattuja alennuksia
ja kilpailuja

TIETOA

Tieteellisiä artikkeleita
ja raportteja
kissojen ja koirien
terveydestä ja tarpeista.

NEUVONTAA

Saat lemmikkisi rotuun,
ikään ja yksilöllisiin tarpeisiin
perustuvia neuvoja

YHTEISÖLLISYYTTÄ

Voit jakaa sisältöä ja
kokemuksia muiden
lemmikinomistajien
kanssa
#royalcaninsuomi

KISSANOMISTAJAN OPAS

JULKAISIJA

Suomen Kissaliitto ry

Eläinlääkinnälliset asiantuntijat

ELT Riitta Aho

ELT Tarja Kylmä

ELL Kirsi Juuti

Kuvat

Tessa.lv

Kansikuvassa

Norjalainen metsäkissa (NFO)

Taitto

Erika Aaltonen

SUOMEN KISSALIITTO

Suomen Kissaliitto ry 2025
www.kissaliitto.fi

Kissanomistajan opas

Tämän oppaan voi saada jokainen Suomen Kissaliittoon rekisteröity rotukissa. Kasvattaja voi halutessaan tilata kissanomistajan oppaan rekisterikirjan mukana ja se toimii lisätukena kasvattajan antamille hoito-ohjeille pennun muuttaessa uuteen kotiin. Kissasi on viettänyt elämänsä ensimmäiset viikot kasvattajallaan, joka osaa parhaiten neuvoa kissan tottumuksissa ja rodun hoidollisissa erityispiirteissä.

Älä epäröi ottaa tarvittaessa yhteyttä kasvattajaan myöhemmin, kun pentu on jo kotona. Hyvä kasvattaja tuntee vastuunsa ja on valmis neuvomaan ja auttamaan Sinua kissasi koko eliniän.

Kissaharrastus on mukava harrastus, johon koko perhe voi osallistua. Se antaa uusia ystäviä ja mielenkiintoista tekemistä vapaa-aikaan. Suomen Kissaliitto ry:n alaiset jäsenyhdistykset (rotukissayhdistykset) löytyvät kotisivuilta osoitteesta www.kissaliitto.fi ja toivottavat uuden jäsenen tervetulleeksi joukkoonsa.

Suomen Kissaliitto ry julkaisee jäsenyhdistystensä jäsenille viisi kertaa vuodessa ilmestyvää Kissa-lehteä. Kissaliitolla on kotisivut, josta löytyvät helposti säännöt, tiedotteet, toimintaohjeet, yhteyshenkilöt ja paljon muuta hyödyllistä tietoa. Kissaliitolla on myös Facebook-sivu, josta tykkäämällä saat ajantasaista tietoa kissoista sekä Kissaliiton erilaisista tapahtumista. Rotukissayhdistykset tarjoavat jäsenilleen neuvontaa ja apua erilaisissa asioissa ja ovat ensisijainen yhteydenottokanava.

Suomen Kissaliitto ylläpitää Omakissa-tietojärjestelmää, joka sisältää

Brittiläinen lyhytkarva (BSH)

kissarekisterin, näyttelyrekisterin, jäsenrekisterin sekä terveystietokannan. Hakemalla tunnukset Omakissa-tietojärjestelmään voit itse ylläpitää omia sekä kissojesi tietoja ja näet kissasi sähköisen rekisterikirjan. Järjestelmän kautta voit mm. hakea rotukissayhdistyksen jäsenyyttä, ilmoittaa kissan näyttelyyn, tehdä omistajanmuutoksia sekä rekisteröitynä kasvattajana rekisteröidä pentueita. Ohjeet palvelun käyttöön löytyvät osoitteesta omakissatuki.kissaliitto.fi ja järjestelmään pääsee kirjautumaan osoitteesta omakissa.kissaliitto.fi.

Kissanäyttelyt ovat näkyvä osa rotukissatoimintaa ja Suomessa järjestetään kymmeniä kansainvälisiä näyttelyitä vuosittain. Rotukissayhdistysten jäsenet voivat osallistua näyttelyihin ja harrastaa mm. kasvatustoimintaa. Kasvattajatoiminnan aloittaminen vaatii kasvattajakurssin käymisen sekä kasvattajanimen hakemisen. Rotukissayhdistyksen jäseneksi on tervetullut, vaikka ei haluaisikaan käydä oman kissansa kanssa näyttelyissä tai ryhtyä kasvattajaksi.

Suomen Kissaliitto ry
toivottaa Sinut tervetulleeksi
rotukissanomistajien joukkoon!

Rotukissa

Rotukissalla on aina sähköinen tai paperinen rekisterikirja!

Rekisterikirja on merkinä siitä, että pentu on syntynyt puhdasrotuisista ja rekisteröidyistä vanhemmista ja rekisteröity asianmukaisesti Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin. Rekisteröimätön pentu ei voi saada rekisterikirjaa myöhemmin eikä sitä katsota kuuluvaksi puhdasrotuisiin kissoihin, vaikka molemmat vanhemmat olisivatkin rekisteröityjä.

TUONTIKISSA

Ulkomailla rekisteröidyn rotukissan on oltava kotimaassaan FIFe:n (Fédération Internationale Féline) hyväksymässä rekisterissä tai muussa virallisessa rekisterissä, jonka Suomen Kissaliitto ry hyväksyy. Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin päästäkseen kissalla on oltava alkuperämaan virallinen rekisterikirja neljän polven sukutauluineen sekä transfer, eli siirtoilmoitus, mikäli kissaa ei ole alkuperäismaassa jo rekisteröity tuojan nimiin. Transfer-vaatimus ei koske toisesta FIFe-rekisteristä tulevaa kissaa. Muista Suomessa toimivista kissajärjestöistä Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin siirtyvät kissat käsitellään kuten ulkomaan tuonnit.

KISSAN VOI VAKUUTTA

Rekisteröidylle rotukissalle on mahdollista ottaa vakuutus ja vakuuttaa se kuolemantapauksen tai sairastumisen varalta. Vakuutusyhtiöillä on erilaisia eläinvakuutuksia ja -käytäntöjä. Niistä kannattaa ottaa selvää.

Somali (SOM)

Amerikan curl pitkäkarvainen (ACL)

Dronspot kissanpäiviin

Kissan iholle
annosteltava
matolääke.

Dronspot® dronspot.fi

Dronspot® vet paikallisvaleluliuos kissoille. Vaikuttavat aineet: Pratsikvanteeli ja emodepsidi. **Käyttöaihe:** Kissoille sukkula- ja heisimatotartuntojen hoitoon. **Vasta-aiheet:** Ei saa käyttää alle 8 viikon ikäisille tai alle 0,5 kg painaville kissanpennuille. **Haittavaikutukset:** Kuolaaminen, pahoinvointi, lievät ja ohimenevät neurologiset häiriöt, ohimenevä karvanlähtö, kutina ja/ tai tulehdusoireet antokohdassa. **Pakkaukset:** 2x0,35 ml, 2x0,7 ml ja 2x1,12 ml. **Lue pakkausseloste ennen käyttöä.**

03/2022

Kissan kanssa kotona

Kissa perheenjäsenenä merkitsee älykäs-
tä ja melko helppohoitoista lemmikkiä. Se
vaatii kuitenkin rodusta riippumatta päi-
vittäistä hoitoa ja huolenpitoa.

Kissa ei elä talousjätteillä, vaan sille
on tarjottava sopivaa ravintoa. Olipa lem-
mikki pitkäkarvainen, lyhytkarvainen tai
karvaton on sen turkin ja ihon kunnosta
ja puhtaudesta huolehdittava. Kissan ter-
veydenhoito on sen omistajan vastuulla
eikä unohtaa saa lemmikkinsä henkistä-
kään hyvinvointia. Rotukissat ovat sisäki-
soja ja silloin päivittäiseen kissan hoitoon
sisältyy myös hiekkalaatikon puhtaanapi-
to. Sisäkissalle on myös järjestettävä riit-
tävästi aktiviteetteja ja virikkeitä, jotta se
voi toteuttaa omaa lajityypillistä käytös-
tään. Kiipeilypuut ja mahdollisuus tark-
kailla ympäristön tapahtumia ikkunasta
lisäävät kissan viihtyvyyttä. Kissaa ei tulisi
pitää pitkiä aikoja yksin, vaan sille tulee
järjestää seuraa. Turhautuminen voi pur-
kautua häiriökäytökseenä tai ylenpalttise-
na huomion hakemisena omistajan saa-
vuttua kotiin.

Uuteen kotiin muuttava pentu on
yleensä kasvattajan luona hyvin sosiaa-
listettu ja siten hämmästyttävän rohkea
uudessa ympäristössään. Pennun eroi-
kävää helpottaa parhaiten esimerkiksi tu-
tun tuoksuinen villi pentukotoa, mukava
tekeminen kuten leikittäminen, tuttu
ruoka ja hellä hoiva. Ensimmäiset päivät
on hyvä rauhoittaa uuden pennun ja per-
heen väliseen tutustumiseen.

Kissanpentu on kuin pieni lapsi. Sitä
kiinnostaa kaikki eikä se vielä ole oppinut,
mikä on vaarallista ja mikä ei. Pennuilla
on usein tapana syöksähdellä ihmisten

Itämainen
lyhytkarva
(OSH)

perään ja ovia suljettaessa on varmistau-
duttava siitä, ettei pentu ryntää sulkeutu-
van oven väliin ja loukkaa itseään. Pennut
joutuvat joskus vastoin tahtoaan sulje-
tuiksi erilaisiin kaappeihin ja komeroihin,
joihin ne ovat huomaamatta hivuttautu-
neet. On hyvä tehdä kodista pentuturval-
linen ja varmistaa, ettei pentu pääse pu-
reskelemaan sähköjohtoja, putoamaan
vaarallisista paikoista tai pulahtamaan
WC-pönttöön. Pieniä lapsia ja perheen
koiraa on vahdittava, ettei pentu vahin-
goitu näiden toimesta. Sylilapsi saattaa
tarttua pieneen pentuun liian lujasti ja
perheen muutoin hyväluontoinen koira
saattaa innostua "leikkimään pennuilla"
ja vahingoittaa niitä.

TURVALLINEN ULKOILU

Kissaa ei saa päästää ulkoilemaan va-
paana. Kissa viihtyy erinomaisesti myös
täysin sisäkissana, jos sille varmistetaan
tarpeeksi virikkeitä ja mahdollisuus tark-
kailla ulkomailman tapahtumia ikku-
nasta. Turvallisinta ulkoilu on järjestää
verkotetulla tai lasitetulla parvekkeella
tai ulkotarhassa. Kissan voi totuttaa myös
valjaisiin, mutta valjastelu ympäristön on

oltava kissalle turvallinen eikä sitä saa valvomatta jättää valjaissa yksin ulos.

RUOKINTA

Kissan luonnollista ravintoa ovat riista; erilaiset pikkujyrsijät ja linnut, joiden mukana se saa oikeassa suhteessa tarvitsemiaan ravintoaineita. Luonnossa nautittu riista-ateria valitettavasti sisältää usein myös loisia ja erilaisia tauteja aiheuttavia bakteereita. Kuten muidenkin nisäkkäiden, myös kissan ravinto koostuu kolmesta osasta; rasvoista, proteiineista ja hiilihydraateista. Esimerkiksi koiraan verrattuna tarvitsee kissa ”vahvempaa”, paljon valkuaisaineita ja rasvoja sisältävää ravintoa.

Proteiinit Aikuisen kissan on saatava vähintään 14 % ja kasvavan kissan 29 % tarvitsemastaan energiasta proteiineista. Koirilla vastaavat luvut ovat 4 % ja 12 %, joten koirille tarkoitettut valmisruuat eivät ole kissalle sopivaa ravintoa.

Tärkein proteiinilähde kissan ravinnossa on liha. Kissalle voidaan tarjota erilaista lihaa kypsennettynä tai raakana, jauhettuna tai paloitteltuna. Myös eri elimet, kuten kieli, sydän, maksa tai munuaiset maistuvat kissalle ja tuovat vaihtelua sen ruokavalioon. Kissan elimistö tarvitsee valmiina monia aminohappoja, kuten arginiiniä ja tauriiniä, joita se saa ravinnokseen nauttimastaan lihasta.

Jos liha tarjotaan kypsennettynä, on muistettava, että silloin monet tärkeät vitamiinit ja aminohapot, kuten tauriini, tuhoutuvat kypsennettäessä. Tämä tarkoittaa sitä, että etupäässä kypsennettyä lihaa syövän kissan ruokavaliota on täydennettävä sopivilla valmisteilla. Kaikkea lihaa ei kannata tarjota jauhettuna, koska

sitkeä palaliha tarjoaa työtä hampaille ja purulihaksille, ja lisäksi on erinomainen ”hammasharja”. Kissa pitää melko kosteasta ravinnosta ja syö ruokansa mieluiten huoneenlämpöisenä tai vähän sitä lämpimämpänä. Lämpötilamieltymykset voivat kuitenkin vaihdella eri kissojen välillä. Luonnossa nautitun riista-aterian kosteusprosentti on 70 ja hiiren ruumiinlämpö on n. 40 astetta

Rasvat Rasvainen ruoka on kissan mielestä maittavaa eikä runsasrasvaisen ravinnon ole todettu olevan haitallista kissalle, jos paino-ongelmia ei ole. Kissan on saatava tietty määrä eläinperäisiä rasvoja saadakseen aineenvaihdunnalleen välttämättömät rasvahapot. Niiden puutteesta kärsivällä kissalla esiintyy mm. ihon ja karvapeitteen huonokuntoisuutta sekä lisääntymishäiriöitä.

Lihassa olevan rasvan lisäksi voi kissan ruoka-annokseen tarvittaessa lisätä esim. nokareen suolatonta voita. Suurin hyöty kuitenkin saadaan omega-3- ja omega-6-rasvahappoja sisältävistä valmisteista, mikäli kissa ei saa niitä ravinnostaan riittävästi.

Hiilihydraatit ja kuitu Kissan ruoansulatuskanavan kyky käsitellä hiilihydraatteja on vähäinen. Hiilihydraattien antaminen kissalle ei ole samalla tavalla

välttämätöntä kuin eräiden aminohappojen ja rasvahappojen. Liiallisella hiilihydraattien saannilla on todettu monia epäedullisia vaikutuksia, esimerkiksi lihominen.

Kissan luonnollisin ravintopaketti hiiri tai muu pikkujyrsijä sisältää hiilihydraatteja ainoastaan 1-2 %, eli mahalaulun sisällön verran. Hiilihydraatteja ja kuituja kissan ravintoon voi lisätä tarvittaessa esimerkiksi leseillä tai vihanneksilla. Jos kissa syö kuivaruokaa osana ruokavaliotaan, on viljatuotteiden lisääminen liha-ateriaan tarpeellista. Kissan ruoansulatus ei pysty käsittelemään keitettyjä tai raakoja vihanneksia suurina paloina.

Maitosokerin eli laktoosin pilkkoutuminen aikuisen kissan suolistossa on usein vaivanaista ja kissa voi saada ripulin maitoa juotuaan. Vähälaktoosiset tuotteet sopivat useimmille kissoille.

Kissa tarvitsee myös kuituja ruokavaliolonsa, mutta koska kissan elimistö on

sopeutunut saamaan kuitunsa eläinperäisenä esimerkiksi hiirten karvoista tai lintujen höyhenistä, saattaa liiallinen kasvikuikidon syöttäminen ärsyttää suolistoa.

Kivennäiset ja hivenaineet Kissa tarvitsee ravinnossaan kalsiumia ja fosforia sopivassa suhteessa. Aikuisen kissan ravinnon ihanteellinen kalsium-fosfori-suhde on 1-1,3:1, eli kalsiumia tarvitaan vähintään yhtä paljon kuin fosforia, mieluiten hieman enemmän. Kasvavan kissan kalsiumtarve on hieman suurempi.

Moni kissa syö mielellään kalaa. Sisäelimiä (paitsi sydäntä, joka on lihas) tai kalaa ei kuitenkaan suositella tarjottavaksi varsinkaan kasvavalle kissalle liian usein. Kalapäivä vain kerran viikossa on monen kasvattajan suosittelema aikaväli. Sisäelimiä antamista rajoittavat esim. maksan hyvin korkea A-vitamiinipitoisuus ja munuaisten sisältämät kuona-aineet. Sydäntä ja kieltä ei kuitenkaan ravitsemuksellisessa mielessä voi varsinaisesti sisäelimeksi laskea, koska ne ovat lihaskudosta eivätkä osallistu elimistön aineenvaihduntatehtäviin, siksi niitä voi yöttää useamminkin.

Mitä suurempi osa ruokavaliosta on lihaa ja kalaa, sitä tärkeämpää on tasapainottaa ravitsemusta kissalle tarkoitettulla kivennäis- ja vitamiinivalmisteella. Erityisen tärkeää tämä on kasvavalle pennulle, jolla liian vähäinen kalkin määrä suhteessa fosforiin voi johtaa luiden haurastumiseen ja luunmurtumiin (paper bone disease).

Karkeana ohjenuorana voisi sanoa, että jos puolet tai yli aikuisen kissan ruokavaliosta on luutonta lihaa, tarvitaan kalsium- ja hivenainetäydennystä. Maitotuotteet eivät riitä kalsiumtäydennyk-

seksi, sillä niissä on fosforia liki yhtä paljon kuin kalsiumia.

Vitamiinit Kissan vitamiinien tarve on huomattava. Retinoli eli **A-vitamiini** on rasvaliukoinen vitamiini, jota esiintyy vain eläinkudoksissa. Kasvit sisältävät karote-noideja, joita monet eläimet ja ihminen voivat muuttaa A-vitamiiniksi. Kissa ei tähän kuitenkaan pysty. Teollisiin kissanruokiin A-vitamiinia on lisätty vastaamaan kissan tarvetta. A-vitamiini varastoituu kissan elimistöön, joten yli määräisen A-vitamiinin päivittäinen annostelu ei ole tarpeen. A-vitamiinin puute voi aiheuttaa lisääntymishäiriöitä ja sokeutta, mutta sen yliannostelu on myös vaarallista. Yliannostelusta voi pidemmällä aikavälillä aiheutua luustomuutoksia erityisesti kaula- ja rintarangan alueelle. A-vitamiinin lähteitä kissan ravinnossa ovat mm. munankeltuainen, voi ja maksa sekä teolliset kissanruuat.

D-vitamiinia kissa yleensä saa tarpeeksi normaalin ravinnonsaannin yhteydessä. D-vitamiinin yliannostus voi johtaa pehmytkudosten kalkkeutumiseen. D-vitamiinia on runsaasti mm. kalanmaksaöljyssä ja eläinrasvoissa.

Tiamiini (B1-vitamiini) on vesiliukoinen vitamiini, joka ei varastoidu elimistöön. Tiamiini tuhoutuu helposti ruokia kuumennettaessa. Kypsentämätön kala sisältää tiamiinia tuhoavaa entsyymiä tiaminaasia. Tiamiinin puutos voi aiheuttaa neurologisia oireita ja sydämen vajaatoimintaa. Tiamiinia kissa saa kypsennettömästä lihasta ja teollisista kissanruuista. Erimerkkiset hiivatabletit ja kissoille tarkoitetut yleisvitamiinivalmisteet sisältävät B-ryhmän vitamiineja.

E-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini,

joka varastoituu elimistöön. E-vitamiinin puutostiloja on todettu varsinkin silloin, kun kissan ruokavalio sisältää runsaasti rasvaista kalaa tai ihmisille tarkoitettuja tonnikalasäilykkeitä. Kissoille tarkoitettuun tonnikalaan on yleensä lisätty E-vitamiinia. Puutostila näkyy rasvakudostulehduksena (ns. keltarasvatauti). Rasvakudostulehdus ilmenee kipuna kissaa käsiteltäessä, ruokahaluttomuutena ja kuumeiluna sekä liikkumisvaikeuksina. E-vitamiinia kissa saa lihasta, kananmunista ja maitotuotteista sekä teollisesta kissalle tarkoitetusta ruuasta.

Kissan ei tarvitse saada **C-vitamiinia** ravinnosta, sillä poikkeuksena mm. ihmiseen, kissan elimistö tuottaa itse tarvittavan määrän C-vitamiinia.

Kasvava kissa, kantava tai imettävä naaras, toipilas, vanha tai erityisen nirso

kissa vaativat erikoishuomiota ruokinnan suhteen. Lisävitamiineja kissoille on saatavana tablettina, jauheena, tahnana tai liuksena. On kuitenkin varottava ylivitaminoinnasta kissaa eikä useampaa eri vitamiinivalmistetta ole syytä syöttää yhtä aikaa. Kissoille tarkoitetuista valmisruuista löytyy sopivia valmisteita kaikkiin elämänvaiheisiin ja näissä tuotteissa on otettu huomioon kuhunkin elämänvaiheeseen tarvittavat rakennusaineet jolloin ylimääräistä vitamiini valmistetta ei tarvita.

PENTU TARVITSEE USEITA ATERIOITA PÄIVÄSSÄ

Kissalle on luontaista syödä useita pieniä aterioita päivässä. Mikäli kuivaruokaa pidetään tarjolla koko ajan, on sen lisäksi tarjottava myös tuoretta ruokaa. Kasvava kissa tarvitsee iästä riippuen 3-4 ateriaa päivässä. Ruoan lisäksi kissa tarvitsee raikasta vettä juotavakseen. Metallinen tai posliininen ruokakuppi on helposti puhdistettavissa rasvaisesta ruuasta. Ruokakupin on oltava riittävän laakea, jotta kissan kuono mahtuu siihen kunnolla. Monet kissat nostavat mielellään ruokansa kupista lattialle syödesään. Muovitetu alusta ruokailupaikalla helpottaa siivousta ruokailun jälkeen.

JUOTAVAKSI RAIKASTA VETTÄ

Kissalla on aina oltava tarjolla raikasta vettä. Vesiastia pestään ja vesi vaihdetaan päivittäin. Kirkas lasikuppi piripintaan täytettynä houkuttelee kissaa juomaan riittävästi. Vesiastioita olisi hyvä olla muualakin kuin ruokakipon vieressä.

RAAKANA VAI KYPSÄNÄ?

Kissa syö luonnossa saaliinsa kypsennettämättä. Sisäkissa oppii syömään sellaista ravintoa, mitä sen omistaja sille tarjoaa. Kotimaisen lihan ja sisäelimen voi kissalle antaa kypsennettömänä. Ulkomailta matkustettaessa kaikki liha on syytä kypsennää. Järvikalat pitäisi aina kypsennää tai pakastaa, sillä kissa voi saada niistä lapamato- eli heisimatotartunnan. Pakastesei on monen kissan herkku mikrossa sulatettuna, varsinkin jos sen päälle on pistelty muutama suolaton ja laktoositon voinokare rasvaa antamaan.

KOTIRUOKA

Ota kunnolla selvää, mitä pentusi on kasvattajan kotona syönyt ja mihin se on tottunut. Monilla kokeneilla kasvattajilla on omia kissanruokintareseptejään, joita voit kokeilla kotona. Pidä kuitenkin mielessäsi kissan ravinnontarve, kun valmistat sille kotiruokaa. Kissa ei pärjää niillä talousjätteillä, mitä ihmisten ruokatalous tuottaa.

On varottava tarjoamasta kissalle usein tai suuria määriä runsaasti suolaa sisältäviä herkkuja, kuten palvikinkku tai leikkelemakkarat, vaikka se niistä pitäisikin. Linnun- ja sianluut kypsänä voivat "tikkuksina" vahingoittaa kissan suoliston seinämiä, joten kypsästä lihasta luut on

poistettava. Raakana luita voi sen sijaan antaa turvallisesti, kunhan ne ovat kissalle sopivan kokoisia.

KAUPAN PURKKIRUOKA

Valmiit purkeissa ja pusseissa myytävät teolliset ruuat ovat helppoja tarjoilla, mutta niiden lisäksi on hyvä antaa myös tuoretta ravintoa: lihaa, kalaa, elimiä, maitotaloustuotteita, kananmunaa yms. Koiranruoka on suunniteltu koiralle eivätkä sen sisältämät valkuaisaineet ja rasvat riitä tyydyttämään kissan tarpeita. On hyvä opetella lukemaan tuoteseloste purkin kyljestä ja valita sellaisia ruokia, jotka sisältävät mieluiten vain eläinperäisiä valmistusaineita, sillä viljaa ja sokereita kissa ei tarvitse. On myös huomioitava, että kaikki purkkiruokat eivät ole täysravintoa, vaan osa on täydennysravintoja, jotka eivät sisällä tarvittavia vitamiineja ja hivenaineita. Täydennysravintoja ei saa käyttää ainoana ravinnon lähteenä ilman tarvittavia vitamiini- ja hivenainevalmisteita sekä rasvahappolisää.

KUIVARUOKA

Monet kissat nakertelevat kuivaruokaa välipaloina, mutta jotkut eivät muuta söisikään. Kuivaruohan tulee olla laadukasta virtsakiviriskin vähentämiseksi, ja kissan riittävästä juomisesta on ehdottomasti huolehdittava. Mikäli kissa nauttii lähes yksinomaan teollista kissanruokaa, kissanomistajan kannattaa huolellisesti perehtyä niiden koostumukseen ja valita hyvälaatuinen ruoka.

Turvallisimmat vaihtoehdot kuivaruuista ovat ne, joissa on mahdollisimman suuri lihapitoisuus, oikeanlainen koostumus ja/ tai joihin on lisätty metio-

niinia alentamaan virtsan happamuutta ja siten vähentämään liian korkeassa virtsan pH:ssa muodostuvien struviittikiteiden syntyä. Toisaalta liiallinen happamoittavien ruokien syöttäminen voi aiheuttaa liian virtsan liian alhaisen pH:n, joka puolestaan johtaa kalsiumoksalaattikiteiden ja -kivien syntyyn. Luontaisella liharuokavaliolla kissan virtsan pH pysyttelee välillä 6,3-6,8, pidempiaikaiset ylitykset ja alitukset johtavat lähes aina virtsakivien syntyyn.

Kuivaruohan voi myös liottaa nesteseen (vesi, piimä, kerma, suolaton lihalieppi) ja tehdä siitä lihan kanssa tarjoiltava lisuke. Koska kissa on alun perin kuivien alueiden eläimenä tottunut saamaan tarvitsemansa nesteen saaliseläintensä mukana, on sen luontainen janon tunne huomattavan heikko. Kun pH-säädön sisältäviä kuivaruokia syövälläkin kissoilla on todettu virtsakiviä, on syynä silloin liian vähäinen nesteen saanti.

KUN VATSA MENEE SEKAISIN

Uusi, outo ruokalaji tai ruokalautasen jääminen liian pitkäksi aikaa seisomaan lämpimään voi aiheuttaa varsinkin pennulle äkillisen ripulin. Pieni pentu ei kestä kovin kauaa ripulia vaan elimistö kuivuu nopeasti, ja mitä pienempi kissa on, sitä nopeammin vatsa on hoidettava kuntoon. Ensimmäisenä yritetään saada selville ripulin aiheuttaja. Mikäli vatsa on mennyt sekaisin jostakin ruokintaan liittyvästä syystä, poistetaan ongelman aiheuttaja toistaiseksi ruokavaliosta. On aina huolehdittava siitä, että kissa saa riittävästi nestettä. Laktoosittomista hapanmaitotuotteista on usein apua ja kissalle voi tarjota esim. A-piimää tai kermaviiliä. Apteekista voi ostaa tukihoitotuotteita kuten maitohappobakteerivalmisteita ja ravintoliuoksia.

Ripulipotilaan ruokavalio käsittää mietoja ja helposti sulavia ruokia kuten keitettyä seitä ja sen keitinlientä tai keitettyä kanaa. Aikuista kissaa ei kannata hoitaa ruokavaliolla yli kolmea päivää. Mikäli vatsa on edelleen löysällä, on syytä ottaa yhteyttä eläinlääkäriin. Pienikokoiselle pennulle jo 1-2 vuorokauden mittainen kuivuminen on kohtalokasta. Mikäli ripulointiin liittyy myös oksentelua,

elimistön kuivuminen on nopeampaa ja hoitoon on hakeuduttava välittömästi.

NIRSO KISSA

Varsinkin ainoa kissa saattaa alkaa nirsoilla ruoastaan ja ruokinta muodostuu ongelmalliseksi. On kuitenkin muistettava, että ihminen on vastuussa kissan ruokavaliosta ja kissa syö sitä, mitä sen lautaselle laitetaan. Mikäli kissa haluaa syödä esim. ainoastaan kalaa tai sisäelimiä, se on vaarassa saada erilaisia puutostauteja. Omistajan on oltava tiukkana ja pidettävä kiinni terveellisen ruokavaliion vaatimuksista. Yli vuorokauden syömättömyys voi kuitenkin olla kissalle vaaraksi. Kissa voi oppia syömään uusia ruokalajeja helpommin, jos tuttuun ruokaan sekoitetaan hiukan uutta ja määrää lisätään asteittain parin viikon aikana.

SAIRAUDESTA TOIPUVA KISSA

Huonosti syövä sairaskissa tai iäkäs kissa on syytä viedä eläinlääkäriin tutkittavaksi. Sairaalla tai sairaudesta toipumassa olevalla kissalla ei useinkaan ole ruokahaluja. Kissa valitsee ruokansa enemmän hajun kuin maun perusteella, joten voimakas-tuoksuiset herkut, kuten savukala tai maksamakkara, saattavat houkutella kissan syömään myös muuta ruokaa.

Vanhan kissan hajuaisti on saattanut heikentyä, ja siksi hyvälle tuoksuvien herkkupalojen avulla ruoka maistuu usein paremmin. Kissoille saa eläinlääkäriasemilta myös erityistä toipilasruokaa, joita voi antaa tarvittaessa myös ruiskulla suuhun. Apteekista voi ostaa myös energiapitoisia ravintolisä, jotka yleensä maistuvat kissoille hyvin.

PUHTAANAPITO JA TERVEYS

Kissan puhtaanapitoon kuuluu sen karvapeitteen ja ihon kunnosta huolehtiminen sekä silmien, korvien, hampaiden ja kyn-

sien hoito. Lisäksi on huolehdittava siitä, että eläimen oleskelupaikat ja ruokailuas-tiat sekä hoitovälineet ovat puhtaita ja siistejä.

TURKINHOITO

Pitkäkarvaiset ja puolipitkäkarvaiset kisset kammataan ja pestään kunkin rodun tarpeiden ja kasvattajan antamien ohjeiden mukaan. Myös lyhytkarvaisten ja karvattomien kissojen turkkia/ihoa on hoidettava. Kun irtaava karva kammataan säännöllisesti pois, ei kissa joudu nielemään irtokarvoja nuollessaan itseään ja ”karvapallo-oksennusten” määrä vähe-nee. Lyhytturkkisten kissojen turkkia voi kamman sijasta käsitellä kumisukaa tai säämiskää apuna käyttäen. Karvattoman kissan iho rasvoittuu vilkkaan aineenvaihdunnan johdosta, joten kissaa pitää pestä pari kertaa kuukaudessa.

Turkinhoito on samalla seurustelua kissan kanssa ja sen yhteydessä voi tarkastaa, että kissan iho näyttää terveeltä.

Talviaikaan joillakin kissoilla on taipumus hilseilyyn ja turkki tuntuu kuivalta ja elottomalta. Pieni lisävitaminointi ja rasvan lisääminen ruokavalioon yleensä auttaa.

Ihon ja karvapeitteen kuntoon vaikuttavat erityisesti B-ryhmän vitamiinit kuten biotiini, ja välttämättömät omega-3 ja omega-6 rasvahapot. Markkinoilla on useita rasvahappo- ja vitamiinivalmisteita tähän tarkoitukseen.

TURKKI- JA IHO-ONGELMAT

Iho-ongelmia kuten kutinaa, hilseilyä ja turkin elottomuutta voivat aiheuttaa esim. erilaiset sisä- ja ulkoloiset. Ne leviävät helposti kissasta toiseen ja kaikki perheen eläimet on syytä hoitaa apteekista saatavalla pesuaineella. Matotartuntaan saa lääkkeitä samasta paikasta.

Tarttuvaa on myös sieni-ihottuma, joka ilmenee voimakkaana karvan lähtönä, kaljuina laikkuina tai rupisena ihottumana kissan iholla. Tartunta voi olla myös oireeton. Sieni-ihottuma vaatii aina eläinlääkärin apua. Itiöt voivat säilyä ympäristössä parikin vuotta. Tauti on zoonoosi ja voi levitä myös muihin eläimiin ja ihmisiin. Tässä tilanteessa sekä kissa, muut eläimet, että ihmiset on hoidettava.

SILMÄT JA KORVAT

Eriyisesti lyhytkuonoisilla roduilla voi esiintyä ajoittain silmävuotoa. Silmät puhdistetaan tarvittaessa pyyhkimällä silmäkulmaa ja tahriintunutta silmänalustaa esim. lämpimään veteen kostutetulla vanutupolla tai talouspaperin palasella.

Lemmikkieläinkaupoissa on erityisiä koirille ja kissoille tarkoitettuja silmäpuhdistusnesteitä. Silmäongelmista yle-

sin on silmän sidekalvon tulehdus. Tulehtunut silmä on vetistävä, silmäluomet ovat turvonneet ja kissa voi pitää silmää mielellään osittain suljettuna. Silmästä saattaa myös erittyä paksuhkoa rähmää. Silmätulehdus vaatii aina eläinlääkärin apua.

Kissan korvat tarkastetaan viikoittain ja poistetaan varovasti ulkokorvaan mahdollisesti kerääntynyt vaikkua. Korvatulehdusten yleinen aiheuttaja on mikroskooppisen pienen korvapunkki, joka aiheuttaa korvassa voimakkaan kutinan. Korvapunkin läsnäoloa on syytä epäillä, jos kissan korvassa on runsaasti kuivaa, multamaista eritettä ja kissa raapii usein korviaan. Eläinlääkärin mikroskooppi varmistaa punkin olemassaolon ja apteekista löytyy apu vaivaan. Korvapunkki on sisäkissalla hyvin harvinainen.

Manx (MAN)

Eurooppalainen (EUR)

Norjalainen metsäkissa (NFO)

Ragdoll (RAG)

KYNNET JA HAMPAAT

Kynnenkärjet lyhennetään ajoittain kissoille erityisesti suunnitelluilla kynsisaksilla. Kissalle on hyvä hankkia oma raapimapuuhai tai muu paikka, mitä se saa raapia.

On hyvä totuttaa kissa pienestä asti siihen, että sen suuta tutkitaan. Kissalla kuuluu olla tasapurenta. Purentavirheitä ovat ylä-, ala- ja vinopurenta sekä vinosti asettuneet tai puuttuvat hampaat. Kissa vaihtaa pysyvät hampaat n. 3-6 kuukauden ikäisenä ja tällöin kissalla saattaa näkyä kaksinkertaiset kulmahampaat hetken ajan. Kulmahampaiden vaihtuessa on hyvä seurata maitohampaiden irtoamista pysyvien hampaiden tieltä. Yleensä hampaat irtoavat itsestään, mutta joskus tiukasti leukaluuhun kiilautunut maitohammas saattaa tarvita ihmisen apua irrotukseen.

Plakkia ja hammaskiveä voi kehittyä jo nuorellekin kissalle. Se näkyy ruskeana tai kellertävänvihreänä muodostumana hampaiden pinnassa. Hammaskiveen liittyy usein pahanhajuinen hengitys ja ikenet saattavat olla tulehtuneet. Eläinlääkäri poistaa hammaskiven kätevästi kissan vuosittaisen terveystarkastuksen yhteydessä.

Riittävän isoina paloina annettu sitkeä liha kuten kieli tai sydän sekä hampaiden harjaus kissalle sopivalla hammasharjalla ja -tahnalla on paras tapa estää plakin kertyminen hampaiden pinnoille. Plakin estoon tarkoitettujen kuivamuonain auttavat myös hampaiden puhtaanapidossa.

HIEKKALAAHIKKO

Kissalla on oltava tarpeiden tekoa varten hiekkalaatikko. Laatikoin tulee olla rauhallisessa paikassa, sen on oltava riittävän

iso, eikä kissaa saa häiritä sen tehdessä tarpeitaan. Kissa on siisti eläin, joka ei halua asioida likaisessa ja haisevassa laatikossa. Jätökset siivotaan kahdesti päivässä, ja hiekka vaihdetaan kokonaan ja laatikko pestään tarpeeksi usein. Kissanhiekkoja ja muita kuivikkeita on monenlaisia ja kokeilemalla löytyy jokaiselle sopiva. Kissan kasvattajalta kannattaa kysyä, minkälaiseen astiaan ja hiekkaan kissa on tottunut.

Kuivikemielytysten lisäksi kissoilla on myös eri mieltymyksiä hiekkalaatikon mallin suhteen: toiset käyttävät mieluummin avonaista mallia, ja toiset asioivat mieluummin kuppimallissa. Vääränmallinen laatikko ja epämieluisa kuivike saattaa johtaa tarpeiden tekemiseen laatikoin ulkopuolelle.

Hiekkalaatikoita tulee olla riittävästi kissamäärään nähden. Suositus on yksi laatikko enemmän kuin kissojen määrä, eli yhdellekin kissalle kaksi laatikkoa sijoiteltuna eri paikkoihin, jotta perheen arimmatkin kissat saisivat tehdä tarpeensa rauhassa.

SISÄLOISET

Kissojen sisäloisista yleisimmät ovat suolinkaiset, heisimadot ja giardia-alkueläin. Suolinkaisia kissa voi saada jo maidon välityksellä emoltaan, ympäristöstä ja saaliseläimistä, ja heisimatoja saaliseläimistä. Lapamadon eli leveän heisimadon kissa voi saada kypsentyttämättömästä järvikalasta, ja sen häätöön vaaditaan 8-kertainen heisimatolääkitys. Giardia on kissoilakin tavattava alkueläin, joka aiheuttaa mm. suolisto-oireita.

Matolääkityksen tarpeellisuus on hyvä testata ulostenäytteestä vuosittain.

Eläinlääkäri määrittelee loistutkimuksen tuloksen perusteella kissan elintapojen mukaan sille riittävän loislääkityksen.

KISSAN LÄÄKITSEMINEN SUUN KAUTTA

Kissan lääkitseminen etenkin suun kautta saattaa olla hankalaa. Tämän vuoksi kissa olisi hyvä jo pentuna totuttaa lääkitsemistilanteisiin. Pentu totutetaan ensin suun avaamiseen. Pennulle voi antaa pieniä herkuja suoraan suuhun aivan kuten tabletti annettaisiin: pennun pää käännetään kuono ylöspäin, suu avataan, ja herku laitetaan syvälle nieluun, suu suljetaan ja odotetaan, kunnes pentu näläisee. Tämän jälkeen pennulle annetaan herkkupala normaalisti. Myös nestemäisen lääkkeen antamista voidaan harjoitella ruiskun ja nestemäisen hyvänmakuisen herkun avulla.

Tärkeää on, että kissan lääkitsemistilanteesta ei muodostuisi epämiellyttävää

Pyhä birma (SBI)

kissalle, sillä vastaanhangoittelevan ja pelokkaan kissan lääkitseminen voi olla jopa mahdotonta. Apteekista saa lääkitsemisen avuksi esimerkiksi Easypill®-tahnaa, jolla pahanmakuinen lääke voidaan päälystää.

ROKOTUKSET

Kissaliiton sääntöjen mukaisesti kisanpentu tulee olla luovutushetkellä asianmukaisesti rokotettu kissaruttoa ja kissanuhaa vastaan. Rabiesrokotus vaaditaan matkustettaessa ulkomaille. Selvitä kohdemaan vaatimukset koskien rabiasta hyvissä ajoin ennen matkalle lähtöä. Joissain maissa vaaditaan maahantuotavan eläimen etukäteisilmoitus valvontaviranomaisille.

Vaikka kissa ei kävisikään näyttelyissä, on rokotus syytä pitää voimassa ja hu-

lehtia uusintarokotuksista eläinlääkärin ohjeiden mukaan. Uuden omistajan tulee myös huolehtia siitä, että pentu saa ajallaan tarvittavat tehosterokotukset. Näyttelyihin osallistuvien kissojen pitää olla sääntöjen mukaisesti rokotettuja. Voimassa olevat rokotussäännöt löytyvät Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta osoitteesta www.kissaliitto.fi.

Rokotukset voi pyytää merkitsemään rekisterikirjaan, erilliseen rokotuspassiin, tai niistä voi pyytää erilliset todistukset. Merkinnöistä selviää käytetty rokote ja sen voimassaoloaika.

SUKUKYPSYYS; KIIMA-AJAT JA KASTRAATIO

Kissan sukukypsäksituloikä riippuu syntymän vuodenaikasta ja rodusta, itämaiset rodut kehittyvät yleensä aikaisemmin

kuin pitkäkarvaiset. Naaraat saavuttavat sukukypsyyden noin 6-8 kuukauden ikäisenä, urokset yleensä hieman myöhemmin. Naaraskissojen kiimakierto on polyesterinen eli kissalla on useita kiimoja valoisana aikana ja pimeällä ajalla harvemmin. Sisäkissoilla tämä ero ei ole yhtä selkeä kuin ulkona luonnonvalossa elävillä kissoilla, joilla hedelmällisin aika on helmi-maaliskuussa. Keskimääräinen kiiman kesto on viikko ja kiimaväli vaihtelevat muutamasta päivästä kuukausiin. Kiiman aikana naaras tulee levottomaksi, naukuu ja mouruaa normaalia enemmän ja kieriskelee lattialla. Toisinaan kiimainen naaras voi virtsata sopimattomiin paikkoihin. Lisäksi naaraan ruokahalu voi olla erittäin huono ja se lahtuu. Uroksilla hormonit saavat aikaiseksi myös rauhatonta käyttäytymistä sekä virtsamerkkailua.

Jos kissaa ei ole tarkoitusta käyttää jalostukseen, se tulisi leikata. Leikkauksessa naaraalta poistetaan munasarjat (sterilisaatio) ja urokselta kivekset (kastreatio). Tämä lopettaa suvunjatkamiseen tarvittavan hormonituotannon, jolloin kiima-aikoja ei enää tule. Kissan voi leikata jo alle luovutusikäisenä pentuna ja varhaissterilisaatiosta/-kastreatiosta ei ole todettu olevan kissalle haittaa.

Jatkuvat kiimat rasittavat naaraskissaa turhaan, ja altistavat myös kohtutulehdukselle. Kohtutulehdus on kivulias, välitöntä lääkärinhoitoa vaativa ja mahdollisesti jopa hengenvaarallinen. Leikkaamaton kolli on sekin pitkälti hormoniensa vietävänä, stressaa, merkkaillee ja mouruaa. Leikattu kissa on pääsääntöisesti leikkisämpi ja seurallisempi ja sillä riittää energiaa muuhunkin kuin suvunjatkamisen ajatteluun.

KISSOJEN VIRUSSAIRAUDET

Suomen Kissaliitto ry suosittelee kaikkien siitokseen käytettävien kissojen testauksista leukoosin (FeLV) ja kissaimmunikadon (FIV) varalta. Kasvattajalta on hyvä pyytää nähtäväksi pentujen vanhemmista otetut, negatiiviset testitodistukset.

FeLV Leukoosi on kissojen virusperäinen sairaus, joka aiheuttaa mm. kasvaintauteja ja vastustuskyvyn alenemista, jolloin kissa sairastelee usein. Myös lisääntymishäiriöitä voi esiintyä. Leukoosiin ei ole mitään hoitoa ja kissa voi kuolla tauteihin, joihin normaali lääkitys auttaisi. FeLV-viruksen saaneista kissoista osa on täysin oireettomia taudinkantajia, jotka levittävät virusta muihin kissoihin.

FIV Kissojen ”immuunikatovirus” muistuttaa ihmisen HIV-virusta, mutta ei tartu ihmiseen. Taudinkuva on samantyyppinen kuin kissojen leukoosissa. Myös FIV-viruksen kantajista osa säilyy oireettomina ja levittää tautia eteenpäin, joten testaaminen on suositeltavaa.

FeLV- ja FIV-virusten mahdollinen olemassaolo tutkitaan kissasta verinäytteen avulla. Terveen kissan testitulos on negatiivinen. Yleinen käytäntö on tutkituttaa siitoskissat ja niiden kanssa säännöllisessä kontaktissa olevat kissat 1-2 vuoden välein ja pitää negatiivisiksi todetut kissat erillään testaamattomista.

Kissarutto Kissaruton aiheuttaa kissan parvovirus (FPV). Kissarutto tarttuu joko suoraan kissasta toiseen tai likaisten astioiden, hiekka-astioiden, häkkien, ihmisten, maaperän jne. välityksellä. Virus siirtyy myös istukan välityksellä syntymättömiin pentuihin. Kissarutto tarttuu helposti, virus säilyy tartuntakykyisenä

Korat (KOR)

Ocicat (OCI)

huoneenlämmössä jopa vuoden.

Oireina ovat kuume, alakuloisuus ja syömättömyys. Oksentelu on yleistä, ja voimakas ripuli kehittyy parin päivän sisällä. Sairauden loppuvaiheessa eläin on alilämpöinen. Varsinaista hoitoa kissaruttoon ei ole, tukihoito voi pelastaa kissan hengen. Kissaruttorokote kuuluu kissan perusrokotuksiin.

FIP eli kissojen koronavirus on erittäin yleinen suolistovirus, joka tarttuu helposti kissasta toiseen. Pääasiallinen tartuntalähde on uloste, mutta tartunnan voi saada myös syljen välityksellä. Koronavirus aiheuttaa yleensä vatsaflunssan, joka ilmenee lievänä ripulina, mutta infekti voi olla myös täysin oireeton.

Kissan koronavirusten lisääntyessä niissä tapahtuu runsaasti geenimutaatioita. Näitä mutatoituneita koronaviruksia kutsutaan FIP-viruksiksi. FIP-virusten aiheuttama FIP eli tarttuva vatsakalvon tulehdus on sairaus, joka useimmiten johtaa kissan kuolemaan. Nykyisin FIP:iin on saatavilla hoito, joka valitettavasti on hyvin kallis. FIP:iä esiintyy yleensä nuorilla kissoilla tai kissoilla, joiden immuunivaste on syystä tai toisesta heikentynyt. Taudin toteaminen on pulmallista, sillä kissa voidaan varmasti todeta sairastuneeksi FIP:iin vasta patologisissa tutkimuksissa.

Elävän kissan testaamiseksi on ainoastaan vasta-ainetestejä, jotka kertovat sen, onko kissa joutunut kosketuksiin koronaryhmän virusten kanssa. Koronavirus tartunnat ovat kissoilla hyvin yleisiä eikä vasta-aineiden esiintyminen kerro siitä, sairastaako tai sairastuuko kyseinen kissa FIP:iin.

Ylempien hengitysteiden tulehdukset Yleisimpiä hengitystieinfektioiden aiheuttajia ovat *herpesvirus (FHV)* eli rinotrakeiittivirus ja *kalikivirus (FCV)*. Myös Chlamydia psittaci -bakteeri aiheuttaa kissoille tarttuvia ylempien hengitysteiden tulehduksia. Tartunta siirtyy lähinnä kissasta toiseen, mutta myös epäsuoran kontaktin (mm. ihmisen) kautta.

Hengitystieinfektiot leviävät herkästi esimerkiksi kissaloissa. Diagnoosi voidaan varmistaa osoittamalla esimerkiksi limakalvo- tai silmäeritenäytteestä virusta tai bakteeria erilaisin laboratoriomenetelmin. Herpes- ja kalikirokotteet kuuluvat kissan perusrokotuksiin, ja myös klamydiaa vastaan voidaan rokottaa.

Lisätietoja kissan tarttuvista taudeista löytyy Suomen Kissaliiton kotisivuilta www.kissaliitto.fi.

PAKOLLISET JA SUOSITELLUT DNA-TESTIT

Lisääntyneen tutkimustyön myötä kissoilta löytyy enenevässä määrin perinnöllisiä sairauksia. Niitä löytyy kaikilla kissaroduilla, joskin sairauksien yleisyydet vaihtelevat roduittain. Joillekin sairauksista on saatu kehitettyä geenitestejä. Niiden avulla voidaan sairaudesta riippuen saada joko karsittua kyseinen sairaus kokonaan pois rodusta tai merkittävästi vähennettyä sairastuvien kissojen lukumäärää.

Eräät perinnölliset sairaudet rajoittavat kissan käyttöä kasvatuksessa ja tietyillä roduilla edellytetään siitoskissojen testauttamista. Tarkista tällä hetkellä voimassa olevat rajoitukset ja suositukset Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.

PERINNÖLLISIÄ VIKOJA

Napatyrä Lasketaan osittain periytyvien vikojen joukkoon, eikä kissaa, jolla on todettu napatyrä saa käyttää siitokseen. Napatyrä voi olla nähtävissä heti pennun synnyttyä, mutta se voi ilmestyä myös myöhemmin (n. 6 viikon iässä) pennun alkaessa liikkua vilkkaammin. Siitoskissoilta vaaditaan eläinlääkärin todistus siitä, ettei niillä ole todettavissa napatyrää.

Piilokives Uroksissan molemmat kivekset saattavat jäädä laskeutumatta kivespusseihin tai vain toinen kives laskeutuu. Kivesvikaista kissaa ei saa käyttää siitokseen. Siitokseen käytetyiltä uroksilta vaaditaan eläinlääkärin todistus kivesten laskeutumisesta. Todistus on haettava yli 6kk iässä. Osittain perinnöllisiä voivat olla erilaiset rakennevirheet, kuten luuston epämuodostumat.

Häntämutka eli knikki on hännän luustossa oleva häiriö, joka muodostaa jäykän mutkan tai koukun hännänpäähän. Vika voi olla myös keskemmällä häntää. Vaikka vika olisi synnynnäinen, ei knikki usein näy tai tunnu vastasyntyneen pennun pienessä hännässä. Virhe huomataan usein vasta myöhemmin kissan ja sen hännän kasvaessa. Synnynnäisen ja tapaturmaisen häntämutkan välistä eroa on mahdotonta selvittää edes röntgenkuvan avulla.

Lattarinta eli flat chest on rintakehän sisäänpainuma, joka aiheuttaa tilanpuu-

tetta rintakehän alueella ja aiheuttaa mahdollisesti kuoleman jo pentuna. Kissalla voi myös olla rintalastakoukku, joka tuntuu pattina kissan rintalastan päässä.

VAARALLISTA KISSALLE

Sisäkissojen yleisin tapaturmaisen kuoleman syy on putoaminen ikkunasta tai parvekkeelta. Ulkokissoja menehtyy paljon liikenteen uhreina. Kodinkoneista vaarallisia ovat mm. pyykinpesu- ja astianpesukoneet. Kissa voi mennä huomaamatta koneeseen ja hukkaa, kun kone käynnistetään. Myös kuumalle liedelle hyppäminen saattaa aiheuttaa vahinkoja ja pienelle pennulle jopa wc-pönttöön putoaminen voi olla vaarallista.

Avotuli on aina vaarallinen kissalle. Kynttiläliekin liian läheltä sivuuttavan kissan turkki voi syttyä palamaan. Kodin huonekasveja myös osa on myrkyllisiä, kuten joulutähti, muratti, kaislat ('kissankaisla') ja vehkat. Kasvikirjoista löytyy myrkyllisten kasvien luettelo. Monet kodin pesu- ja desinfiointiaineista ovat myrkyllisiä suun kautta nautittuna ja on huomioitavaa, että kissa voi nuolla ainetta tassuistaan. Pentu voi myös rynnätä sulkeutuvan oven väliin tai leikkiessään niellä lankaa, kuminauhaa tai vaikkapa lahjanarua.

Devon rex (DRX)

Näyttelyihin voivat osallistua kaikkien Suomen Kissaliitto ry:n alaisten rotukissayhdistysten jäsenet kissoineen. Näyttelyitä järjestetään eri puolilla Suomea ja rotukissayhdistysten jäsenet voivat osallistua myös FIFen alaisten yhdistysten järjestämiin näyttelyihin ulkomailla.

Näyttelykutsuja julkaistaan Kissaliiton ja rotukissayhdistysten kotisivuilla sekä Omakissa-tietojärjestelmässä. Kutsussa kerrotaan näyttelyn aika, paikka, tuomarit ym. tarpeelliset tiedot. Kutsusta selviävät myös ilmoittautumisaika, ilmoittautumismaksun suuruus ja tilinumero, jolle se on maksettava, sekä ilmoittautumisten vastaanottajan nimi ja osoite, mikäli ilmoittautuminen Omakissa-tietojärjestelmän kautta ei onnistu. Kissaliiton kotisivuilla on listaus kaikista tulevista näyttelyistä tarvittavine linkkeineen.

Suomen Kissaliiton alaisiin näyttelyihin ilmoittaudutaan etukäteen ensisijaisesti Omakissa-tietojärjestelmän kautta. Ulkomaisten näyttelyiden osalta ilmoittautuminen lähetetään kutsussa julkaisujen ohjeiden mukaisesti joko oman yhdistyksen näyttely-yhdyshenkilölle, joka toimittaa sen eteenpäin yhdistyksen tarkistusmerkinnällä varustettuna tai sähköisen ilmoittautumislomakkeen kautta. Tärkeää on huomata, että rotukissaharrastuksen suosion kasvaessa näyttelyt voivat tulla täyteen jo ennen ilmoittautumisaajan loppumista. Ole siis liikkeellä ajoissa, jos haluat päästä johonkin tiettyyn näyttelyyn.

Näyttelysäännöt sekä ohjeet näyttelyn kulusta ja käytänteistä löytyvät kokonaisuudessaan Kissaliiton nettisivuilta

www.kissaliitto.fi.

Kissanäyttely on kissojen ulkomuotokilpailu. Kissat arvostellaan vertaamalla niitä kissan rodun rotumääritelmään eli standardiin, mutta menestymiseen näyttelyissä vaikuttaa myös kissan kunto ja luonne. Näyttelykissan yleiskuntoa hoidetaan parhaiten huolehtimalla hyvin sen ravinnosta ja liikunnasta kotioiloissa. Onnellisena kissa on kauneimmillaan.

Pitkä- ja puolipitkäkarvaiset kissat, joilla runsas turkki on oleellinen osa ulkonäköä, pestään ja trimmataan aina ennen jokaista näyttelyä. Puhdas turkki kuivataan hiustenkuivaajan avulla. Joka kissan turkin pitää olla puhdas ja hoidettu. Kynenkärjet on leikattava, sillä kissaa käsitellään näyttelyssä. Kun kissa totutetaan pennusta asti autossa matkustamiseen ja erilaiseen käsittelyyn, osaa se pelotta nauttia myös näytte-lypaikan hälinästä.

Oman kissan kasvattajalta tai muilta samaa rotua harrastavilta saa usein hyviä neuvoja näyttelyihin valmistautumisesta. Kaikki kissat eivät kuitenkaan viihdy näyttelyissä. Näyttelyharrastussuunnitelmat on aina tehtävä kissan hyvinvointi huomioiden.

Siperiankissa (SIB)

Jalostustyön tarkoituksena ei ole rotukissojen määrän lisääminen, vaan tavoitteena on tuottaa rodunomaisia, terveitä, hyväluonteisia ja kauniita kissoja.

KAIKKIA KISSOJA EI OLE TARKOITETTU SIITOKSEEN

Kasvatustoimintaa suunniteltaessa on syytä arvioida siitokseen aiottua kissaa. Onko kissa terveydeltään, luonteeltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellainen, että samoja ominaisuuksia halutaan siirtää seuraaville sukupolville?

Kasvatuksesta kannattaa jättää pois kissat, joilla on mahdollisesti jokin periytyvä sairaus tai rakennevika. Kovin epärodunomaisella kissalla ei kannata kasvat-
taa, eikä myöskään aralla tai aggressiivisella kissalla.

Kasvattaja on voinut jo rekisteröinnin yhteydessä asettaa kissalle terveydellisistä syistä kasvatuskiellon, josta on merkintä rekisterikirjassa.

KASVATTAJASEMINAARIT JA -KURSSIT

Suomen Kissaliitto ry järjestää kasvatustoiminnasta kiinnostuneille jalostukseen liittyviä seminaareja. Uudelle kasvattajalle seminaarit ja muu Suomen Kissaliitto ry:n kasvattajille tarkoitettu koulutustoiminta on monella tavalla hyödyksi. Kasvattajaseminaareista

on ilmoituksia mm. Kissaliiton kotisivuilla, Kissa-lehdessä sekä eri rotuyhdistysten lehdissä ja tiedotteissa. Lisäksi rotukissayhdistykset järjestävät Suomen Kissaliitto ry:n terveys- ja koulutustoimikunnan materiaaliin perustuvia kasvattajakursseja. Kasvattajan peruskurssin käyminen on edellytys kasvattajanimen saamiselle.

KASVATTAJANIMI

Kasvattajanimen on oltava haettu ja hyväksytty ennen kasvatustoiminnan aloittamista. Kasvattajanimihakemus lähetetään liitteineen Kissaliiton toimistolle käsiteltäväksi. Kasvattajanimen

Brittiläinen pitkäkarva (BLH)

TISSAIV PHOTOGRAPHY

hyväksyminen tapahtuu FIFe:ssä, joten nimi kannattaa hakea useampia kuukausia ennen suunniteltua astutusta.

KASVATTAJASOPIMUS JA SIITOS- UROKSEN OMISTAJAN SOPIMUS

Kasvattajasopimuksen allekirjoittamalla kissan omistaja sitoutuu noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n kasvatustyölle asettamia sääntöjä ja sen rotutoimikunnan antamia ohjeita. Kasvattajasopimus tehdään kasvattajanimeä

anottaessa.

Kuten kasvattajasopimuksessa, myös siitosuroksenomistajan sopimuksessa on sitouduttava noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n ja sen rotutoimikunnan ohjeita ja määräyksiä. Kissan terveyttä, elinolosuhteita ja tietojen oikeellisuutta koskevat sitoumukset ovat samoja kuin kasvattajasopimuksessa. Tarkistathan sopimuksesta huolellisesti mihin sitoudut ja mitä todistuksia urokselta tulee toimittaa ennen siitoskäyttöä.

KASVATTAMISEN EDELLYTYKSET

Vaikka perheeseen olisi hankittu rotukissa, ei sen pentuja rekisteröidä puhdasrotuisiksi elleivät seuraavat ehdot täyty:

- Siitoskissojen omistajan / kaikkien omistajien on oltava jonkin Suomen Kissaliitto ry:n alaisen rotuyhdistyksen jäsen.
- Kasvattajan on suoritettava Kissaliiton kasvattajan peruskurssi ennen kasvattajan nimen anomista.
- Kasvattajalla tulee olla FIFe:ssä rekisteröity kasvattajan nimi. Lisäksi kasvattaja on allekirjoittamallaan kasvattajasopimuksella sitoutunut noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjä. Siitokseen käytettävän uroksen omistajan on myös sitouduttava noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjä allekirjoittamalla siitosuroksen omistajan sopimus ennen uroksen käyttämistä siitokseen.
- Siitokseen käytettyjen kissojen on molempien oltava Suomen Kissaliitto ry:n hyväksymällä tavalla rekisteröityjä rotukissoja.
- Kissojen on kuuluttava samaan rotuun tai rotuihin, joiden keskenään risteyttäminen on FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjen mukaan sallittua. Ne eivät saa kuulua väriryhmiin, joiden yhdistäminen on sääntöjen mukaan kiellettyä.
- Siitokseen käytettävän kissan terveydentilasta vaaditaan tiettyjä eläinlääkärin todistuksia. Voimassa olevat säännöt löytyvät Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.
- Mikäli suunnittelemasi siitosurokset ei kuulu Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin ja ellei siitosuroksen omistaja ole Suomen Kissaliitto ry:n alaisen rotukissayhdistyksen, ota yhteyttä omaan rotukissayhdistykseesi kysyäksesi toimintaohjeita.
- Muutenkin, jos olet epävarma onko jokin yhdistelmä sallittu, kysy asiaa oman yhdistyksesi kautta rotutoimikunnalta.

Kasvattajan antamia ohjeita

RUOKINTA

Kissa pitää erityisesti / on tottunut syömään seuraavia ruokia:

.....

Kasvattaja ei suosittele:

.....

TOTTUMUKSET

Kissan käyttämä hiekkalaatikko ja hiekka:

.....

Muita tapoja ja tottumuksia:

.....

TERVEYDENHOITO

Kissalle annettu matolääkitys ja sen uusinta:

.....

Kissalle annetut rokotukset ja niiden uusinnat:

.....

Kissan tarkistanut eläinlääkäri (nimi ja yhteystiedot):

.....

MUUTA TÄRKEÄÄ

.....

.....

TÄRKEITÄ YHTEYSTIETOJA

Suomen Kissaliitto ry <http://www.kissaliitto.fi>

Omakissa-tietojärjestelmä <http://omakissa.kissaliitto.fi>

Omakissa-tietojärjestelmän käyttöohjeet <http://omakissatuki.kissaliitto.fi>

Ruokavirasto <http://www.ruokavirasto.fi>

Maa- ja metsätalousministeriö <http://www.mmm.fi>

Tulli <http://www.tulli.fi>

Kategoriat ja EMS-järjestelmä

EMS-järjestelmän koodi muodostetaan seuraavista osista: Rotu määritellään kolmella isolla kirjaimella. Väri määritellään yhdellä pienellä kirjaimella. Poikkeuksellisesti s ja y voidaan liittää perusvärin

KATEGORIA 1

EXO exotic
PER persialainen
RAG ragdoll
SBI pyhä birma
TUV turkkilainen van

KATEGORIA 2

ACL amerikan curl, pitkäk.
ACS amerikan curl, lyhytk.
LaPerm, pitkäk.
LaPerm, lyhytk.
MCO maine coon
NEM neva masquerade
NFO norjalainen metsäkissa
SIB siperian kissa
TUA turkkilainen angora

KATEGORIA 3

BEN bengali
BML burmilla
BOM bombay (alustavasti hyväksytty rotu)
BSH brittiläinen lyhytkarva
BLH brittiläinen pitkäkarva
BUR burma
CHA kartusiaani
CYM cymric
EUR eurooppalainen
KBS kuriilien bobtail, lyhytk.
KBL kuriilien bobtail, pitkäk.
KOR korat
MAN manx
MAU egyptin mau
OCI ocicat
SIN singapura
SNO snowshoe
SOK soko
SRS selkirk rex lyhytkarvainen
SRL selkirk rex pitkäkarvainen

jälkeen. Kuvio määritellään kaksinumeroisella luvulla. Rekisteröidyt kissat ovat näyttelyissä jaettu tyyppin, rakenteen, turkin pituuden yms. perusteella neljään eri kategoriaan.

KATEGORIA 4

ABY abessinialainen
BAL balineesi
CRX cornish rex
DRX devon rex
DSP don sfinx
GRX german rex
JBT japanin bobtail
LYO lykoi (alustavasti hyväksytty rotu)
OLH itämainen pitkäkarva
OSH itämainen lyhytkarva
PEB peterbald
RUS venäjänsininen
SIA siamilainen
SOM somali
SPH sfinx
THA thai

MUUT

XLH hyväksymätön pitkä-/puolipitkäkarvarotu
XSH hyväksymätön lyhytkarvarotu
non hyväksymätön rotu
var lyhytkarvainen kissa, joka kantaa pitkäkarvageeniä

VÄRIT

n musta/ruskea/riista
a sininen
b suklaa
c lila
d punainen
e creme
f kilpikonna
g sinikilpikonna
h suklaakilpikonna
j lilakilpikonna
o kaneli/punainen
p beige
q kanelikilpikonna
r beigekilpikonna
t amber (amber & vaalea amber, ainoastaan NFO)
w valkoinen
s hopea
u corin (ainoastaan BLH/BSH, KBL/KBS, SIB/NEM, hyväksymätön väri)
y golden
m karamelli/aprikoosi (diluution muokkaaja)
x hyväksymätön väri

KUVIOT

01 van
02 harlekiini
03 bicour
04 mitted
05 snowshoe
09 valkoista määrittelemätön määrä
11 shaded, tipped
12 shell
14 charcoal (ainoastaan BEN/BGL)
21 määrittelemätön tabbykuvio
22 klassinen tabby
23 tiikeri
24 täplikäs
25 ticked tabby
31 burmanaamio
32 tonkineesinaamio
33 himalajanaamio

HÄNNÄN PITUUS

(merkitään vain tarvittaessa)
51 rumpy
52 rumpy riser
53 stumpy (max. 3 cm)
54x pitkä (vain rekisteröintiin)

SILMIEN VÄRI

(merkitään vain tarvittaessa)
61 sininen
62 oranssi
63 eriväriset
64 vihreä
65 burmanaamio
66 tonkineesinaamio
67 naamiokissan sininen

KORVAT

(merkitään vain tarvittaessa)
71 suorat korvat
72 taaksepäin kaareuvat korvat

KARVANPITUUS

(merkitään vain tarvittaessa)
81 pitkäkarva
82 lyhytkarva
83 brush
84 suorakarva

Amerikan curl lyhytkarvainen (ACS)

Jokainen kissa ansaitsee kattavan vakuutuksen

Agria Eläinvakuutus on Suomen ainoa lemmikkivakuuttamiseen erikoistunut vakuutusyhtiö. Kissavakuutuksesta saat turvaa kissan sairauksien ja tapaturmien varalle. Uusi perheenjäsen kannattaa vakuuttaa heti sen kotiuduttua, sillä etenkin utelias pentu on altis tapaturmille. Asiakasetuna saat **eläinlääkärineuvontaa maksutta** Agria-sovelluksessa!

-10%

Kissaliiton
jäsenille

Tutustu kissavakuutuksiin ja laske hinta
Agria.fi

Agria
Eläinvakuutus